

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【北排灣語】 國中學生組 編號 1 號

tjainan

aicu a tjacekeljan na tjainan, izua ita a sinan mazangilj, kurakurar saka qucengecengel a tjainan, napenakisumalji timadju, mavan a kakikelekelan nua tjainan a mapuljat. izua uta qucengecengel a tjangayu a tjainan, inika masengseng, keman sakamaya. azua zumanga tjainan vaik a kivangalj, a masengseng, a kisumavan tua nasengsengan anga nua tjainan. au saka nu liavanga tjainan itua taumaqan, inika anga makaya tjaljutjumaq a zuma tjainan, pai kitekaz a zuma tjainan. kitekaz nu aya, vaik aza zuma tjainan a kiayan ta kina mazangilj, tjaljutjumaq aza zuma a kikelkel ta za vaquan a uri sanmazangiljen. pai nu vaikanga aza kina a mazangilj, makitekaz anga aza kinaizuan a umaq a tjaisangas aya itjen.

izua malivu na tjainan, malivu nu aya, vaik a tjainan a mapuljat a sema zua ta vaquan a umaq. nu miperepereper tiamadju, nu cada aza pinuriumaq, saka maluljay i djalan a za mazangilj, semekez anan sa kicaing ta kasiv, aza zuma tjainan kiqupungan sa paselemi a mapuljat ti mazangilj, marekutj tu alapen na zuma, nu masululjayan anga tiamadju vaik anga uta.

kasicuayan nu uri malap ta tjainan a pasaumaq, tjara semangas a karim ta za mazangilj, nu djinameq anga a za mazangilj, paqadjayan ta quvalj a

pita kula, sa pavengetjan a pitjaladj ta karangu. nu tja qatazuain, mavan a mangetjez a mapuljat a tjainan a qemupung ta za mazangilj niamadju. sa pasatjaladji ta sikau na vavulungan aza karangu a qinupungan na tjainan. nu semaumaq anga pasazuain anga ita papaquzipan ta tjainan a lukulj, pai tjaljuzua anga tjiamadju itua vaquan a umaq.

nu tja pinaquzip a cuacuay anga aza tjainan, nu tja pacunan tu i tjaisasasasav anga aza alju, makeljang tu liav anga aza alju, makay anga kialjuin, nu kialju itjen, kipapaulingav itjen, tjara kiqu leng itjen ta sikau, mavan nu aicu qaqavan nitjen tua tja lami nu aya za tjainan, palemek tu mantjez a mapuljat sa caljedi itjen. au nu kialju itjen aya za vavulungan nu qivu, nakuya malap a penuljat taza alju, tja putjezaan a tjainan ta lami niamadju aya.

aicu a tjainan izua sinanmazangilj, titjen a paiwan zuku izua uta tja mazangilj itua tja qinaljan, na seman pazangal ta mazangilj aicu a tjainan, titjen a paiwan zuku namaya uta, na seman pazangal itjen tua tja mazangilj, manasika aicu a namayatucu a kakudan na tjainan, uri mamav katua tja kakudan a paiwan zuku, a na penakisumalji angata.

## 蜜蜂

蜜蜂有「蜂王」，蜂王很特別，比較大隻，是黑色的，是被蜂群呵護照顧的蜜蜂。蜜蜂群裡也有黑色的「雄蜂」，牠們只管吃而不工作；其他的蜜蜂則負責採蜜、工作和照料家庭。

當蜜蜂多到蜂巢容納不下時，就要進行「分群」。分群就是會有部分蜜蜂跟隨原來的蜂王離開，其餘的蜜蜂留在原處照護新蜂王，老蜂王離開原來的蜂巢就算完成分群。

malivu 是蜜蜂傾巢而出遷徙到新的居所。在遷移的過程中，如果新住所旅途遙遠，蜂王感覺疲乏時會停下休息，每當此時，蜂群就會團團圍住蜂王保護牠，等恢復再上路。

過去，如果要養蜜蜂，一定要尋找蜂王。捉到蜂王後，栓在竹籃裡，所有蜜蜂就都飛過來圍住蜂王，只要把竹籃放進網袋裡就可以帶回家。然後放進養蜂箱，養蜂箱就是牠們的新房子了。

從前老人家說，採蜂蜜時最好不要全部採收，要留一些給蜜蜂當食物才好。

mazangilj 是「蜂王」也是「貴族」的意思，蜜蜂跟排灣族的社會組織似乎有相似之處，真是奧妙極了！